

Denk je dat je het ondertussen
allemaal wel gezien hebt? Dat de
vakantie-industrie je niets meer
te bieden heeft? Verlaat dan
de platgetreden paden
en ontdek...

Vlaanderen **undercover**

Inbreken met stijl

Er is een stukje Vlaanderen dat u nog nooit gezien hebt. Schitterende bouwwerken en fantastische tuinen waaraan dikwijls ook nog eens een prachtig verhaal verbonden is. Toch blijven ze voor bewonderende blikken verborgen, simpelweg omdat de toegang verboden is. Maar geen nood: geen hek is te hoog, geen muur te dik en om prikkeldraad moeten we eens lachen. Welkom in de fascinerende wereld van *urban exploration*.

Gasmaskers in Walem

Onze tocht loopt door de streek van Rupel en Nete en begint vóór het ijzeren hek van het Fort van Walem, een vesting uit 1878 die deel uitmaakte van de verdedigingsgordel rond Antwerpen. Mijn gids staat me nonchalant op me te wachten naast een bord met opschrift: *verboden toegang – militair domein*. "Deze is voor jou, je zal hem nodig hebben", zegt hij terwijl hij me een zware metalen zaklamp in de hand drukt. Maarten houdt zich al enkele jaren bezig met het bezoeken en fotograferen van ontoegankelijke plaatsen. Het fort is één van zijn favorieten. Eens je over het hek bent, wacht je een groene long waar de prille lentezon tussen de takken van majestueuze eiken door de vervallen bunkers belicht. Mos, gras en doornige struiken hebben er hun plaats op de ruïnes heroverd.

Toch zijn onder de grond nog een aantal plaatsen vrijwel onaangeroerd gebleven, zoals de bomvrije gangen die de verschillende vestingwerken met elkaar verbinden. Eén ervan is tot aan het gewelf volgestouwd met roestige ijzeren blikken en gasmaskers. Met tienduizenden liggen ze tegen de muur opgestapeld. "Een overblijfsel uit de Eerste Wereldoorlog", legt Maarten uit. "Drie dagen heeft het fort kunnen standhouden tegen de Duitsers, tot de manschappen zich op 1 oktober 1914 moesten overgeven." Het grote gedenkteken dat hoog boven het fort uit torent, herinnert aan de soldaten die sneuvelden in de verbeterde strijd.

Het steengruis knarst onder onze voeten als we een ingevallen

geschutskoepel binnenstappen. Het betonnen plafond is volledig naar beneden gekomen en door de gaten in de muren valt daglicht binnen. "Tijdens het bombardement van 29 september kwamen hier minstens 70 soldaten om het leven. Ze rusten nog altijd onder het puin", zegt mijn gids op eerbiedige toon.

We worden er allebei even stil van. In tegenstelling tot de meeste andere forten van de gordel, baadt dat van Walem nog altijd in een grimmige sfeer. Angst en ontredde lijken voor eeuwig gevangen in de betonnen gewelven.

Een mannenstem en het geblaf van een hond doorbreken onze mijmeringen. Maarten legt een vinger op zijn lippen en loopt gebukt een gang in. Het licht

Fort van Walem

Het fort ligt aan de Koning Albertstraat, de verbindingsweg tussen Antwerpen en Mechelen. Voor wie liever geen problemen krijgt met de arm der wet: de NVSF-Bergstijgers organiseert regelmatig outdooractiviteiten in het fort. Meer info:

patrice.meert@telenet.be.

De Naeyer

De papierfabriek vind je in de Fabrieksstraat in Willebroek, naast het Zeekanaal. Als je ze nog wil bezoeken, moet je wel snel zijn. Eind 2006 werd immers met de afbraak begonnen.

van zijn *maglight* danst over het plafond. "Met een beetje geluk krijgen we nog een vleermuis te zien", hijgt hij terwijl we richting uitgang rennen. Sightseeing moet soms wat sneller gaan bij *urban exploration*. Het maakt de sensatie er alleen maar sterker op.

Industriële erfenis

Het is al even na de middag als we terug aan de legale kant van het hek staan. Tijd voor de vol-

gende uitdaging dus. Aan het Zeekanaal in Willebroek ligt de oude papierfabriek De Naeyer. Het fort en de fabriek liggen maar een tiental kilometer uit elkaar, dus echte diehards kunnen al *railtrackend* de weg afleggen. "Sommige *explorers* maken er inderdaad een sport van om langs spoorlijnen te lopen, maar meestal alleen als ze verlaten zijn," zegt Maarten. "Het spoor naast de fabriek wordt nog volop gebruikt; daarover gaan lopen is pure zelfmoord." Dus leggen we de trip met de auto af. Fietsers geraken er vlot langs de Nete, Rupel en het Zeekanaal.

Als je niet bang bent van wat modder, bereik je langs de achterkant gemakkelijk het fabrieksterrein van De Naeyer. Het zicht wordt gedomineerd door twee enorme dieseltanks die de tand des tijds met moeite hebben doorstaan. Roest en mos spelen een prachtig kleurenspeel op de ijzeren wanden en het geluid van een loshangend deksel galmt als een kerkklok over de vlakte. Verderop biedt de watertoren een schitterend uitzicht op Willebroek en zijn omgeving. Het reservoir wordt ondertussen

bewoond door een halve duiventil, dus het is wel even uitkijken als je je door de nauwe koker naar binnen wurmt. Terug beneden leidt Maarten me langs chloorbekkens en pulpreservoirs in de loods vlak naast de toren. Hier en daar herinnert een muur opschrift aan de bittere gevoelens van de werknemers na het failliet van het bedrijf in 2004. In schril contrast met de grimmige teksten staan de speelse ijzeren balustrades in art nouveau-stijl. "De fabriek werd al in 1860 gesticht, en toen werden ook industriële gebouwen vaak met oog voor schoonheid ontworpen", vertelt Maarten. De combinatie van industriële robuustheid en architecturale hoogstandjes maken van de fabriek een pareltje. Na een kort bezoek aan het uitgebreide rioleringsnetwerk keren we ongemerkt terug naar de uitgang.

Even later kan niemand ons nog betrappen. Eén ding is zeker: *urban exploration* biedt een schat aan nieuwe ervaringen aan toeristen voor wie het iets meer mag zijn. Zolang je je maar houdt aan de enige regel: *take nothing but pictures, leave nothing but footprints*.

